

Република Србија

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ

Гж1. 1915/12

29.10.2012. године

Нови Сад

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Персиде Јовановић, председника већа, Боривоја Гајића и Јасмине Даниловић Стојковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Рајко Маринковић адвокат из Новог Сада, против туженог ББ, кога заступа пуномоћник Драган Марковић, адвокат из Врбаса, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог против пресуде Основног суда у Новом Саду посл. бр. П1.1742/2011 од 27.03.2012. године, у седници већа одржаној дана 29.10.2012. године донео је следећу

П Р Е С У Д У

Жалбу туженог **ОДБИЈА** и пресуду Основног суда у Новом Саду посл. бр. П1. 1742/2011 од 27.03.2012. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом одлучено је:

„УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од укупно 350.000,00 динара и то: износ од 80.000,00 динара на име душевних болова због повреде части и угледа, износ од 120.000,00 динара на име повреде права личности и износ од 150.000,00 динара на име претрпљеног страха, све са законском затезном каматом од 27.03.2012. године до исплате, у року од 15 дана, под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 168.350,00 динара, у року од 15 дана под претњом извршења.

Против ове пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену жалбу побијајући исту пресуду из свих законских разлога побијања са предлогом да се пресуда преиначи и тужбени захтев одбије или пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на жалбу тужилац је оспорио наводе жалбе и предложио да овај суд исту одбије као неосновану. Одговор је достављен по истеку законског рока па овај суд није исти посебно ценио.

Испитавши пресуду првостепеног суда са разлога наведених у жалби, као и по службеној дужности према члану 372. став 2.ЗПП-а,овај суд као другостепени налази да је жалба туженог неоснована. Првостепени суд у спроведеном поступку није починио повреду правила поступка из чл.361. ст. 2. тач. 1, 2, 5, 7. и 9. ЗПП на које овај суд пази по службеној дужности и на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилном применом материјалног права је одлучио првостепени суд на начин наведен у изреци првостепене пресуде.

Према утврђењу првостепеног суда тужилац, као магистар ... наука је засновао радни однос на одређено време уговором о раду бр. ... од године на ВВ у ... за радно место асистент за ужу научну област ... науке (предмети: ... и). Тужиоцу је радни однос на наведеном радном месту престао истеком рока на који је заснован, а на основу решења о престанку радног односа бр. ... од године и сада ради у издавачкој делатности ВВ факултета. Тужени ББ је запослен на ВВ у ... као професор на предметима: ..., ..., ... и ... и шеф је Одсека за ... од њеног оснивања године. Пре тога је био шеф Катедре за ... од оснивања године до трансформације у Одсек ... године и био је ментор тужиоцу приликом израде магистарског рада, након чега је тужилац радио као асистент туженог.

Тужилац је крајем ... године пријавио тему за израду докторске дисертације са темом „...-...“ и тужени је требало да му буде ментор приликом израде тог рада. Тужени се према запосленима на факултету, који нису подржавали његове идеје и који су имали другачије мишљење посебно ако су то мишљење јавно износили, понашао тако што је имао обичај да их вређа и понижава, да им упућује погрдне речи, да утиче на друге приликом гласања о правима, избору и даљем напредовању оних запослених који су му се на било који начин супротстављали, доносио је одлуке коме од запослених и када ће престати радни однос због чега су се запослени често обраћали декану за помоћ и заштиту. Тужилац се због односа туженог са другим колегама осећао нелагодно, имао је страх да ће се иста ситуација и њему десити, али је успевао ову своју нелагоду да толерише, јер је у почетку однос између тужиоца и туженог био у границама коректности, удовољавао је захтевима туженог и повлађивао му, а на седницама Одсека је гласао у складу са предлозима и налозима туженог. Утврђено је да је сарадња између парничних странака била у границама коректности све до почетка марта године, када је тужени дана ... године забранио присуство тужиоцу на испиту јер је тог јутра каснио на испит који је требало да почне у 11,00 часова. Тужени је тада позвао тужиоца на мобилни телефон, викао и вређао га и потом му рекао да не долази на испит, док је тужилац све време покушавао да му објасни где се тренутно налази и да ће доћи за минут. Након тога тужени је тужиоцу у 11,17 часова послао СМС поруку следеће садржине: „Идиоте, мислиш да си завршио посао кад сам ти прихватио тему. Е зајебао си се момак!“ након чега је тужилац послао туженом поруку да ће нотирати ово, а у 11,25 часова тужени му је послао СМС поруку следеће садржине: „Идиоте! Нотирај обавезно и ово психопато!“. Тужени је и раније имао обичај да поруке сличне садржине упућује тужиоцу, али тужилац исте није сачувао.

Након овог догађаја, тужилац је покушао да тражи заштиту од декана факултета писменим обраћањем али исту није добио. Како се име тужиоца није налазило на распореду за присуствовање испиту, а приближавао се мартовски испитни рок, тужилац се туженом обратио писаним путем позивајући се на одредбе Статута према

којима је асистент дужан да присуствује испиту. Од туженог је добио писани одговор у коме га обавештава да не жели више да му буде ментор, и да се њихова сарадња своди на минимум. Како је тужени обавестио тужиоца да му неће бити ментор приликом израде докторског рада, као нови ментор тужиоцу је требало да буде др ГГ, а да у комисији буду професори ДД и ЂЂ. Тужилац је са наведеним професорима договорио да му они буду коментори, на шта су они пристали, те је добијена и сагласност за то. Међутим, тужени је затим слао мејлове др ДД у којима му је говорио да одустане од те сарадње, а др ЂЂ је усмено говорио да то више није временски ни могуће. Од марта године тужилац више није био члан уредништва часописа „ЕЕ“, чији је један од оснивача, иако се то уредништво вреднује у каријери, а није му дато никакво образложење из ког разлога више није члан уредништва, док је одлуку да тужилац више не буде члан донео тужени као главни уредник овог часописа.

Утврђено је да су проблеми између тужиоца и туженог ескалирали након седнице Одсека која је одржана ... године када је требало да се одлучи о статусу троје запослених на факултету (ЖЖ, ЗЗ и ИИ), односно требало је да се донесе одлука да ли ће им престати радни однос, а које су биле у претходном периоду перманентно шиканиране од стране туженог, због чега су ИИ и ЗЗ раније упутиле дописе декану и представке Покајинском омбудусману. Утврђено је да није био први пут да се на седницама гласа по налогу туженог. На седници катедре наведене запослене су тражиле да тужени аргументује своју одлуку, али је он викао на њих не дајући им одговоре нити аргументе за донете одлуке. Тужилац није желео да гласа по наређењу туженог и у складу са својом савешћу био је уздржан и није гласао. Тужени се након ове седнице жалио на овакво понашање тужиоца, наводећи да тужилац „није спреман да упрља руке за њега, када му је то потребно“ и тужиоцу упутио писмо у ком тражи да се тужилац извини за испољени безобразлук. Тужени је најпре инсистирао на томе да не жели више да буде тужиочев ментор за израду докторског рада, а затим на томе да жели да поново буде ментор тужиоца, наводећи да је то за њега „частан излаз из целе те ситуације“ и сачинио је извештај о оцени подобности кандидата, теме и ментора, који је формално био позитиван, али је суштински био са негативним образложењем, јер је у истом навео да сумња у способност тужиоца. Следствено томе током јуна ... године, тужиочев докторат је добио негативну оцену и није прихваћен на универзитетским органима због мишљења које је дао тужени, те тужиоцу није одобрена пријава за одбрану докторског рада. С обзиром да се приближавао рок за одбрану докторског рада тужиоца, он се обратио декану ради разговора и најавио штрајк глађу. Од декана је тужилац добио савет да покуша да изглади ситуацију са туженим, јер он тражи извињење. Тужилац је, послушао овај савет и упутио писмо туженом у ком је навео да жели да се цела ситуација заврши, те да ако је према њему у нечему погрешно да му се извињава, на шта му је тужени, такође писаним путем одговорио и није прихватио извињење тужиоца и навео је да га је тужилац још више увредио, те да се није довољно потрудио да тужени о њему промени мишљење. Истим писмом тужени је обавестио тужиоца да његово присуство није потребно на испитима, да ће тужилац „покривати“ предмете које му он повери и на начин који он одреди. Утврђено је да је у мају месецу ... године одржана тајна евалуација коју су радили студенти, и том приликом тужилац је оцењен са највишим оценама. Такође током маја ... године, приликом формирања комисија за пријемни испит за упис у прву годину основних, мастер и докторских студија за школску .../... годину, које комисије је сачињавао тужени, а које чланство у комисијама се посебно и додатно плаћало, тужени је са списка чланова комисија изоставио само тужиоца и ЗЗ, док су за чланове комисија били изабрани и тек запослени радници на факултету, са много мање искуства од тужиоца. Тужени је био члан све три комисије, односно и комисије за основне и комисије за мастер и за докторске студије.

Надаље је утврђено да је на седници Одсека одржаној ... године, поводом тужиочеве друге пријаве са новим коментарима (др ДД и др ЂЂ) на којој је гласање спроведено нерегуларно и мимо прописа, донета одлука да ће тужилац докторски рад радити без ментора, што је била најгора могућа опција за тужиоца, јер се на тај начин могао у недоглед одужити докторат тужиоца. На овој седници тужени је викао на тужиоца, говорио му је да је тужилац доводио дете на факултет да врши притисак, а када га је тужилац питао да аргументује на кога је вршио притисак, тужени је само викао и није ништа аргументовао. Утврђено је да је у октобру ... године тужиоцу истицао уговор о раду, односно рок од три године на који је засновао радни однос. Тужени је као шеф Одсека требало да покрене поступак поновног избора тужиоца, тако што конкурс иницира одсек, а седницу за покретање поступка сазива шеф одсека. Иако је тужени имао информацију када ће тужиоцу престати радни однос, о чему га је обавестио и декан ВВ дописом бр. ... од ... године тужени није покренуо на време поступак за поновни избор тужиоца. Комисија која је требало да спроведе поступак је формирана тек дана ... године услед чега је радни однос тужиоца на радном месту асистента и престао истеком рока на који је заснован и тужилац није поново изабран за то радно место. Како је тужилац и раније био у контакту са медијима и описао шта му се догађа, те је то одјекнуло, али без конкретног ефекта, тужилац је из тог разлога у очају покренуо протест на факултету и позвао је и медије да пропрате ту целу ситуацију. Због целе ове ситуације, у новембру ... године доц. др ГГ је написао извештај анализирајући рад тужиоца и позитивно га оцењујући, а који извештај су одбили да потпишу тужени и проф. др ЈЈ, образлажући да су „у извештају унети неистинити подаци, јер је тужилац у комуникацији са колегама и наставницима, према свом предметном наставнику, као и према руководству факултета испољио понашање које је непримерено једном универзитетском асистенту и у јавним наступима на крајње неприхватљив и неистинит начин представљао стање, односно ситуације на Одсеку и на Факултету па би његов избор за асистента потпуно делегитимисао идеју универзитета као заједнице одговорних људи и уљудних личности које поштују свој морални и интелектуални кредибилитет, као и кредибилитет својих колега. Све ово довело је да је тужилац у очају, крајем новембра ... године ступио у штрајк глађу након чега је одржан састанак у саставу ректор, декан ВВ, помоћник Републичког министра просвете и Покрајински секретар за образовање чији је резултат била одлука да тужилац настави да ради на факултету, на тај начин што ће радити у издавачкој делатности да не би остао без посла и био егзистенцијално угрожен.

Након тог састанка тужени је организовао потписивање петиције у којој је наведено да је тужилац вређао углед туженог као шефа катедре. Сви позвани су потписали ту петицију, али су неки од потписника касније звали тужиоца да му се извину због потписа, наводећи да су били принуђени и застрашени могућим последицама уколико тако не ураде. Како након тога, у децембру године, није одобрена ни друга пријава тужиоцевог доктората тужилац је изразу доктората пријавио на факултету у ..., где му је одобрена израда докторске дисертације под насловом " ... – ..." на КК у ...

Подовом догађаја око одбијања пријаве одбране докторског рада, тужилац се осећао веома лоше, немоћно, малтретирано и изопштено и због целе ове ситуације у јуну ... године обратио представком Покрајинском омбудсману, а у септембру и Покрајинском секретаријату за образовање. Покрајински омбудсман се поводом представке тужиоца обратио дописом од године декану ВВ са препоруком да је неопходно радити на одржавању добрих међуљудских односа, као и Наставно научном већу са захтевом да образложе одлуку којом је одбијен захтев тужиоца за промену ментора, док је Покрајински секретар за образовање скренуо пажњу декану на пропусте у раду факултета, да тужилац присуствује испитима, да је шеф одсека дужан да информише

запослене на одсеку о битним питањима наставно-научног процеса, као и о статусним питањима запослених и да је потребно да се стара да поремећеним међуљудски односи не буду сметња за стручно усавршавање, научи рад и остваривање права и обавеза свих запослених уз молбу да га известио о даљем току поступка по пријави докторске дисертације тужиоца.

Ценећи заједнички налаз о вештачењу вештака др сци. Мед Голубовић Бориса, специјалисте неуропсихијатрије и судске психијатрије и др. Цвијановић Милана, специјалисте медицинске психологије од 10.01.2011. године првостепени суд утврђује да је услед понашања туженог према тужиоцу (посебно имајући у виду период од ... године до новембра ... године) дошло до промена емоционалне равнотеже тужиоца, потребе за лечењем и страхом високог интензитета за егзистенцију и сопствено напредовање које је трајало од ... године и првог конфликта са туженим до краја јуна месеца ... године, затим слаби и интензитета је средњег до јаког и траје до марта месеца године и премештај тужиоца на друге послове, након чега слаби на интензитету и пада на средњи интензитет. Утврђено је да од фебруара месеца ... године тужилац не може у пуној мери да функционише на нивоу примарне породице и приморан је да улаже појачане психолошке напоре да одржи задовољавајући ниво животног функционисања.

На основу наведеног чињеничног стања које суд пажљиво анализира у побијаној пресуди првостепени суд правилно налази да је тужбени захтев тужиоца основан и да је тужени одговоран за нематеријалну штету тужиоцу по основу повреде права личности тужиоца. Закључује правилно да тужилац тужбеним захтевом, потражује накнаду нематеријалне штете за повреду части и угледа и повреду достојанства личности и да је основ његовог захтева у чл.200 ст.1 ЗОО - накнада нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде угледа части или другог права личности за које суд може досудити правичну накнаду, ако јачина и трајање душевних болова то оправдавају за коју досуду у конкретном случају разлози и по оцени овог суда постоје.

Наиме, у току поступка је несумњиво утврђено да је тужени у више наврата слао тужиоцу увредљиве поруке и вређао и омаловажавао тужиоца на састанцима чиме је нанео повреду части и угледа тужиоцу која повреда је правилно цењена од стране првостепеног суда и спрам природе истог правилно је одмерена правична накнада у досуђеном износу као вид састисфакције тужиоцу због повреде части и угледа. Током поступка тужени није оспорио да је слао увредљиве поруке тужиоцу и вређао и омаловажавао тужиоца, а жалбеним наводима се утврђење првостепеног суда у погледу слања и природе истих и самог понашања туженог не доводи у сумњу.

Основано жалба истиче да се повреда части и угледа настала слањем увредљивих порука тужиоцу мора проматрати одвојено од повреде достојанства тужиоца и страха чија је последица свеукупно понашање тужиоца као асистента и туженог као професора у радној средини на факултету у односу подређеног и надређеног.

Наиме, према чл.18 ст.1 и 3 Устава РС прописано је да се људска и мањинска права зајамчена Уставом непосредно примењују и да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и праксе међународних институција које надзиру њихово спровођење. Одредбом члана 23 Устава утврђена је обавеза и дужност свих да поштују и штите људско достојанство и право на слободу и развој личности, а физички и психички интегритет је неповредив. Одредбом чл.60 Устава јамчи се право на рад у складу са законом и право на

поштовање достојанства личности на раду, безбедни и здрави услови рада и посебна заштита на раду. Ценећи ове уставне одредбе овај суд налази да тужилац има право на судску заштиту ових својих уставних права према општим начелима грађанско правне заштите истих права.

Висок интензитет душевних болова као и начин повреде угледа и части и повреде достојанства тужиоца које су довеле до израженог страха и нарушене психичке равнотеже тужиоца у дужем временском трајању и потребу за лечењем оправдава досуду накнаде нематеријалне штете за тражене видове. Однос туженог према тужиоцу у образовној установи (факултету) превазишао је оквире личног односа нетрпељивости и нетолеранције између странака, директним радњама туженог да се тужилац онемогући у даљњем образовању и усавршавању, а организовањем петиције против тужиоца коју су потписивали запослени на факултету дигнут је на ниво укупних односа на факултету, универзитету и шире обраћањем тужиоца за заштиту декану, омбудсману и инспекцијским органима, па по оцени овог суда ове околности посебно указују на оправданост висине новчане сатисфакције тужиоца која би одговарала начелу правичне сатисфакције и критеријумима и мерилима из чл.200 ст.1 ЗОО. Стога овај суд сматра да укупно понашање туженог представља повреду части и угледа и права личности које оправдавају досуду новчане накнаде за повреду части и угледа у износу од 80.000,00 динара, повреду личног достојанства тужиоца у износу од 120.000,00 динара и претрпљеног страха у износу од 150.000,00 динара, дакле у досуђеним износима.

Правилно првостепени суд налази да су се у радњама туженог према тужиоцу поред повреде части и угледа слањем путем СМС-а порука увредљиве садржине и вређањем и омаловажавањем на седницама органа факултета остварила и обележја повреде права личности које у корпусу заштићених права, штите многобројни акти међународног права. Правилно првостепени суд указује на део Устава РС у делу који је посвећен људским и мањинским правима и слободама, део којим је прописано да је људско достојанство непрекосновено и да су сви дужни да га поштују и штите (чл. 23 ст. 1) и на корпус права личности које Устав гарантује. Закључује правилно да је Уставом одређена хијерархија домаћих и међународних општих правних аката, тако да је прописано да су потврђени међународни уговори и опште прихваћена правила међународног права део правног поретка РС и да потврђени међународни уговори не смеју бити у супротности са Уставом, а закони и други општи акти донети у РС не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и опште прихваћеним правилима међународног права (чл.194, ст. 4 и 5). Одредбом чл. 22 Устава прокламовано да свако има право на судску заштиту ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом, као и право на уклањање последица које су повредом настале, а заштита је прописана и Законом о одговорности за кршење људских права („Сл. гл. РС“бр.58/2003) који је ступио на снагу 11.06.2003. године. Стога супротно наводима жалбе на основу наведених материјално правних одредби и одредбе чл.157 ЗОО којим је прописано да свако има право захтевати од суда или другог надлежног органа да нареди престанак радње којом се повређује интегритет људске личности, личног и породичног живота и других права његове личности (ст. 1), те да суд, односно други надлежни орган може наредити престанак радње под претњом плаћања извесне новчане своте, одређене укупно или по јединици времена, у корист повређеног (ст.2), и одредбе чл.199 истог закона којом је прописано да у случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке, или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена, или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом, основ за накнаду нематеријалне штете тужиоцу постоји у околностима конкретног случаја и испољеног понашања туженог према тужиоцу.

Првостепени суд изводи правилан закључак да према опште прихваћеном правилу за повреду личних права није потребна претпоставка штете или кривице, већ је довољно да су лична права повређена и да самим тим повређено лице има право на заштиту и да према одредби чл.154. ст.1 ЗОО наведене одредбе материјалног међународног и домаћег права омогућавају судску заштиту за све повреде права личности из признатог корпуса тих права, а једно од тих права је свакако право на достојанство личности и закључује да повреда права може, као последицу, да изазове и нематеријалну штету, посебно ако је повреда права изазвала озбиљнији поремећај психичке и емоционалне равнотеже, оштећеног а радње непосредног штетника представљају омаловажавање, шикану и злоупотребу положаја из односа професор-ментор према тужиоцу.Испољено понашање туженог не може остати без одговарајуће грађанско правне санкције у виду правичне новчане сатисфакције самом чињеницом да се на понашање туженог које у укупности представља злостављање на раду не може применити Закон о спречавању злостављања на раду који је ступио на снагу 04.09.2010. године.

Стога правилно суд закључује да из напред описаних догађаја и поступака туженог према тужиоцу произилази да тужилац основано потражује накнаду нематеријалне штете по траженим видовима штете, јер је штета која је за тужиоца настала последица радњи туженог и у директној је узрочно-последичној вези са радњама туженог, односно директна је последица кривице туженог. Тужени је упућивањем СМС порука увредљиве садржине и јавним вређањем и на седницама повредио част и углед тужиоца и по основу повреде части и угледа тужиоца одговоран за овај вид штете тужиоцу.

Несумњиво је да је тужилац у односу асистент-професор био у неравноправном положају и да је тужени директно утицао на његово даље образовање, оспособљавање, усавршавање и његово напредовање на послу, на начин што је прво прихватио да буде ментор тужиоца приликом израде његовог докторског рада, да би у даљњем негативном оценом његовог рада и одговарањем других професора од тога да буду коментори тужиоца онемогућио даље стручно усавршавање тужиоца на факултету. Све ово је довело до тога да тужиоцеве две пријаве за одбрану докторског рада на ВВ факултету у ... у нису усвојене и тужилац није могао да одбрани свој докторски рад након стицања услова за то, из ког разлога је тужилац био приморан да одбрану докторског рада пријави на факултету у ..., где је његова пријава и прихваћена. Услед тога што тужени није на време поново покренуо поступак за поновни избор тужиоца на радно место асистента тужиоцу је престао радни однос истеком рока на који је заснован. По оцени овог суда у овим радњама туженог према тужиоцу у околностима конкретног случаја постоји злостављање на раду. Међутим, с обзиром на време ових радњи почев од ... године до најкасније марта месеца ... године када је тужиоцу одобрена израда докторске дисертације на КК у ..., Закон о спречавању злостављања на раду (Сл.гл.РС бр. 36/2010) који је ступио на снагу 04.09.2010. године не може се применити због забране ретроактивне примене закона. Наведеним законом у чл. 6 и Правилником о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду (Сл.гл.РС бр.40/10) у чл. 11 дефинисан је појам злостављања на раду. Одредбом чл. 6 Закона о спречавању злостављања на раду прописано је да је злостављање свако активно или пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља а које има за циљ или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор. Злостављање је и подстицање или навођење других на понашање из ст. 1 истог члана. Извршиоцем се сматра послодавац или одговорно лице код послодавца.

Одредбом чл.30 ст.1 тач.1, 2 и 4 Закона о спречавању злостављања на раду прописано је да у поступку пред надлежним судом запослени који сматра да је изложен злостављању може да захтева пред судом утврђење да је претрпео злостављање, забрану даљњег вршења злостављања и накнаду материјалне и нематеријалне штете. У чл. 13 закона прописано је понашање и активности које се не сматрају злостављањем. У наведеном члану ст.1 тач.5 прописано је да се злостављањем не сматра свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према запосленом по било ком основу дискриминације, која је забрањена и у вези са којим се заштита обезбеђује у складу са посебним законом. Ценећи наведене материјалне правне одредбе овај суд налази да су се у радњама туженог испољеног у континуитету спрам околности конкретног случаја остварили сви битни елементи злостављања на раду. Како се са горе наведених разлога исте одредбе не могу применити спорни однос мора се расправити по општим правилима одговорности за штету.

Правилно првостепени допуштено радњи туженог просуђује према општим правилима Устава РС, међународним актима и Закону о дискриминацији чија правила одређују појам дискриминације, видове дискриминације и битне услове за постојање недопуштене дискриминације. Да би дискриминација била недопуштена мора бити несумњиво утврђено да је посредно разликовање између лица због неког личног својства иако су она у истој или битно сличној ситуацији без разумног и правно оправданог разлога. У жалби се основано указује да у понашању туженог нема дискриминаторског понашања. Према Закону о забрани дискриминације, дискриминација је неоправдано прављење разлике у односу на лица, на отворен или прикривен начин које се заснива на раси, боји коже, претцима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верском или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким синдикалним и другим организацијама и другом стварном односно претпостављеном личном својству. Дакле према цитираном закону дискриминација постоји ако се одређено лице због неког свог личног својства у истој или сличној ситуацији било којим актом, радњом или проуштањем ставља у неповољнији положај.

Првостепени суд је утврдио да је неприкладно и непримерно понашање, које има карактер шиканозног поступања тужени испољавао и према осталим запосленим и да је његово понашање било противно правилима.Поступање односно не поступање туженог према тужиоцу се да би представљало посредну и непосредну дискриминацију мора да заснива на његовом личном својству да би се могло оквалификовати као дискриминација тужиоца. Дакле из изведених доказа се може несумњиво закључити да су постојале спорне ситуације у комуникацији и између туженог и тужиоца али се из утврђеног чињеничног стања не може се извести закључак да је у односу на тужиоца неоправдано прављена разлика односно неједнако је поступано у односу по основу његовог неког личног својства. Лично својство је оно што карактерише одређено поступање као дискриминацију.

Према изложеном овај суд налази да основана жалба указује да је првостепени суд извео погрешан закључак да у радњама туженог према тужиоцу спрам околности конкретног случаја постоји дискриминација.

Међутим, без обзира на чињеницу да се у конкретном случају на непримерно понашање туженог као надређеног тужиоцу у односу професор (ментор)-асистент испољено у радној средини на факултету не може применити Закон о спречавању

злостављања на раду због забране ретроактивне примене закона повреда личност достојанства тужиоца и тиме повреда права личности у ширем смислу поред повреде части и угледа насталих слањем СМС порука увредљиве садржине не може остати без одговарајуће судске заштите кроз одговарајућу правичну новчану накнаду као вид сатисфакције тужиоцу, јер суд мора пружити и заштиту основних уставних права (права на рад, стручно образовање и право на напредовање) која су директно заштићена Уставом као највишим правним актом у РС. Стога је правилан закључак првостепеног суда да континуирано шиканозно и омаловажавајуће понашање туженог према тужиоцу са очигледном намером повреде достојанства и личности тужиоца које је довело до душевних болова и нарушене психичке равнотеже која је захтевала и одговарајуће лечење уз појаву страха високог интензитета и дужег трајања за сопствену егзистенцију и егзистенцију породице несумњиво стварају основ за накнаду нематеријалне штете тужиоцу по свим траженим видовима штете.

Стога спрам околности конкретног случаја са горе наведених разлога не стоје наводи жалбе да је првостепени суд пропустио да утврди основ накнаде штете тужиоцу, кривицу туженог и његову одговорност за штету и да је материјално право погрешно примењено.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе али налази да исти нису од значаја за другачију одлуку у овој правној ствари.

Правилно је првостепени суд применом одредбе чл.149 ст.1 ЗПП-а одлучио и о трошковима првостепеног поступка за све нужне и оправдане радње тужиоца у поступку. Жалба не упућује конкретизоване примедбе на одлуку о трошковима поступка.

С обзиром да не стоје жалбени разлози због којих тужени побија првостепену пресуду, као ни разлози на које овај суд пази по службеној дужности жалба је одбијена, а првостепена пресуда потврђена на основу одредбе чл.375 ЗПП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА,

СУДИЈА

Персида Јовановић, с.р.

Зто: